

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.10.1987, sp. zn. 11 To 61/87, ECLI:CZ:NS:1987:11.TO.61.1987.1

Číslo: 6/1989

Právní věta: Vzhledem k tomu, že Národní divadlo v Praze určilo k odkládání oděvních svršků návštěvníků představení šatny divadla, neodpovídá za škody způsobené na věcech, resp. oděvních svrscích odložených návštěvníky ve vozidlech zaparkovaných v garážích divadla (§ 433 odst. 2 obč. zák.). Takové věci nejsou proto věcmi v opatrování socialistické organizace ve smyslu § 139 tr. zák. a jejich odcizení, jsou-li v osobním vlastnictví, je možno posoudit jako trestný čin krádeže podle § 247 tr. zák., nikoli jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.10.1987

Spisová značka: 11 To 61/87

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Krádež, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Věc v opatrování socialistické organizace

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a
§ 139
§ 247 40/1964 Sb. § 433 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání obžalovaného P. V. Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek městského soudu v Praze z 26. 3. 1987 sp. zn. 3 T 11/87 a ve věci znovu rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem městského soudu v Praze z 26. 3. 1987 sp. zn. 3 T 11/86 byl obžalovaný P. V. uznán vinným mimo jiné trestnými činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. a písm. a) tr. zák. za použití § 139 tr. zák. Trestná činnost spočívala v tom, že v několika případech v Praze 1 na parkovišti v garážích Národního divadla násilím vznikl do osobních automobilů návštěvníků představení Národního divadla a z těchto automobilů odcizil svršky odložené návštěvníky divadla po dobu představení. K právní kvalifikaci uvedeného jednání městským soudem v Praze jako soudem prvního stupně Nejvyšší soud ČSR uvedl:

Městský soud v Praze nepostupoval v souladu se zákonem, pokud v tomto jednání obžalovaného

spatřoval za použití § 139 tr. zák. trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák., resp. jeho pokus podle § 8 odst. 1 tr. zák. Při této právní kvalifikaci městský soud v Praze vycházel z názoru, že za škodu způsobenou odcizením svršků uložených v zaparkovaných vozidlech je třeba dovodit odpovědnost Národního divadla v Praze, a to na podkladě ustanovení § 433 odst. 2 obč. zák. o odpovědnosti socialistické organizace za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech v souvislosti s provozováním nějaké činnosti, nikoli na podkladě ustanovení § 435 obč. zák. o odpovědnosti provozovatelů garáží. Odkládání oděvních svršků návštěvníky představení Národního divadla v Praze ve vozidlech zaparkovaných v garážích divadla je podle názoru městského soudu v Praze odložením věcí na místě k tomu určeném nebo na místě obvyklém (§ 433 odst. 2 obč. zák.), neboť na motorizovaných návštěvnících divadla, pro něž jsou garáže divadla přednostně podle provozního řádu Národního divadla v Praze vyhrazeny, nelze požadovat, aby kabáty odkládali v divadelní šatně jinak určené pro ostatní návštěvníky představení divadla. Proto podle jeho názoru za škodu způsobenou na těchto oděvních svrscích odpovídá provozovatel, tj. v daném případě Národní divadlo v Praze. Na tomto závěru nic nemění jednostranné prohlášení provozovatele v provozním řádu garáží Národního divadla v Praze, že divadlo neodpovídá za škody způsobené odcizením předmětů volně položených v automobilech, pokud nepatří k příslušenství vozidla (oděvy, nezabudovaná rádia, fotografické přístroje, nákupy apod.). Takové prohlášení je podle názoru městského soudu v Praze v rozporu s ustanovením § 433 odst. 2 obč. zák. a je podle § 433 odst. 3 obč. zák. právně neúčinné.

Tyto závěry městského soudu v Praze nejsou zcela správné. Jak vyplývá z provozního řádu garáží Národního divadla v Praze, divadlo neodpovídá za škody způsobené odcizením předmětů volně položených v automobilech, nepatřících k příslušenství (oděvy, nezabudovaná rádia, fotografické přístroje, nákupy apod.). Toto ustanovení provozního řádu je v souladu s ustanovením § 435 obč. zák., podle něhož provozovatelé garáží a jiných podniků podobného druhu odpovídají stejně jako organizace poskytující ubytovací služby, pokud jde o dopravní prostředky v nich umístěné a jejich příslušenství, tj. odpovídají za škodu způsobenou na dopravních prostředcích a jejich příslušenství. Předmětem občanskoprávní ochrany ve smyslu tohoto ustanovení občanského zákoníku nejsou tedy ty věci občana, které příležitostně uložil v kufru nebo v kabině dopravního prostředku. Tyto věci, sloužící obecné osobní potřebě (např. oděv, fotografický aparát apod.) a účelu nesouvisející s vlastním provozem dopravního prostředku, nelze označit za příslušenství dopravního prostředku. Vymezení odpovědnosti Národního divadla v Praze jako provozovatele garáží je tedy v souladu s hmotně právními předpisy upravující obecně odpovědnost provozovatelů garáží. Z tohoto pohledu nelze tedy příslušná ustanovení provozního řádu garáží Národního divadla v Praze o tom, za jaké věci Národní divadlo v Praze jako provozovatel garáží neodpovídá, považovat za jednostranné prohlášení, kterým by se Národní divadlo v Praze nezákonně zprošťovalo odpovědnosti za škodu způsobenou na věcech volně odložených ve vozidlech návštěvníků divadla zaparkovaných v jeho garážích.

Podstata pochybení městského soudu v Praze spočívá v tom, že nesprávně dovodil, že v daném případě nastupuje odpovědnost Národního divadla v Praze jako provozovatele ve smyslu § 433 odst. 2 obč. zák. Podle tohoto ustanovení, je-li provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá ten, kdo ji provozuje, občanovi za škodu na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se tyto věci obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Přitom podle rozhodnutí č. 25/1978 sb. rozh. obč. odložení věci na místě obvyklém je možné jen tehdy, když ten, kdo činnost provozuje, neurčil místo k odkládání věcí. Vzhledem k tomu, že Národní divadlo v Praze určilo k odkládání oděvních svršků šatny divadla, nemůže odpovídat za škody způsobené na věcech, resp. oděvních svrscích odložených v prostoru, kterým jsou v daném případě i garáže Národního divadla v Praze.

Protože Národní divadlo v Praze nesneslo odpovědnost za škodu způsobenou odcizením oděvních

svršků návštěvníků divadla z jejich vozidel zaparkovaných po dobu představení v garážích Národního divadla v Praze není možno se ztotožnit se závěrem městského soudu v Praze, že tyto oděvní svršky byly věcmi v opatrovnictví socialistické organizace ve smyslu § 139 tr. zák. Jednání spočívající v odcizení těchto věcí měl městský soud v Praze posoudit jako součást trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák., neboť šlo o odcizení věcí z majetku jednotlivých občanů.